

toplim odejam in se zazre predse. Zadovoljne in udobne misli ji zrejo iz oči in plovejo nekam po zasneženi cesti.

Široko odprtih oči strmi Julka v zvezdnato nebo in prisluškuje cingljanju zvončkov na konjskih komatih. Ah, kako prijetno je, tiho in nemoteno uživati krasoto vožnje na saneh v mesečni zimski noči.

Kočijaž na sprednjem sedežu cinca z glavo na desno in levo, ko da dremlje.

Konji dirjajo ko veter.

V mesečni noči poka mraz.

KRESNICA. MATIJA MALEŠIČ.

Na poljskem potu kmečki voz, na vozu vsa družina. Barica spančka v materinem naročju; Tonček jezdi na očetovem kolenu in se vozi in jezdi obenem; Francek vihti bič ob očetovi strani in je kočijaž in gospodar obenem. Janezek leži na butari svežega plevela in strmi v prelepi večer.

Večer je zlat in sanja prelestne sanje; nizko k zeñlji so priplule nebeške zvezdice in žarijo ko oči angelov; črički se razgovarjajo po zeleni travi, kresnice obiskujejo razcvetele rože.

Kaj je to?

Janezek sunkoma dvigne glavico in napne oči.

Planila je iz zemlje svetloba, tam pri tisti tepki je planila...

Glej, drugič je planila, svetlejša ko prvič je planila...

Tretjič je planila, vsa zlata je planila...

Janezek trepeče, pomenca si oči, strmi, strmi proti tepki.

Noče in noče planiti četrtrič. Vola zavijeta za ovinek.

»Kaj je to bilo?« šepetče. »Atek, kaj je to bilo?« vpraša vznemirjen.

»Kaj, Janezek?«

»Planilo je iz zemlje, tam pri tisti stari tepki je planilo... Bleščeča svetloba... Prvič je planila — pa ne vem, ali je bila rdeča, ali višnjeva... Drugič je planila — vem, da je bila svetlejša ko prvič... Tretjič je planila — sedaj sem spoznal, da je bila vsa zlata...«

Tonček pozabi, da se vozi in jezdi obenem, Janezek povese bič.

»Kaj pa je to bilo, atek?«

»Denar je cvetel.«

Tonček prileze z noge k atkovim prsim in čaka z odprtimi ustmi pripovedovanja, kako cvete denar; Francku pade bič iz rok, kazalec desne roke zleze v usta, pogled splava v zlati večer.

»Kaj tudi denar cvete?« se čudom čudi Janezek.

»Seveda cvete. Zaklad mora ležati tam nekje okoli stare tepke, sami zlati cekini; dolgčas jim je samim in skritim globoko pod zemljo; ko cvetejo, vzdihujejo v globoki ječi, med ljudi bi radi...«

»Atek, odkopajmo jih, da jim ne bo dolgčas!« Janezek kleči na butari plevela, obraz mu žari.

»Že, če bi mogel čisto natančno in na las pokazati mesto, kjer je planil njihov cvet iz zemlje. Ali — da greš in se zmotiš samo za las, se pogrezne zaklad še sto metrov globlje v zemljo in nikdar ga ne odkoplješ. Če pa pokažeš čisto natančno mesto, kjer leži, se odpre zemlja in sam se prismehlja zaklad iz nje, vesel, da je odrešen.«

Janezek leži na butari svežega plevela in strmi v prelepi večer.

»Da imamo tiste zlate cekine, ali bi lahko kupili konja?« vpraša Francek.

»Sto, ne enega!«

»Pa kočijo tudi?«

»Pet, ne ene!«

»Jaz bi bil kočijaž, kadar bi se vozili?«

»Pa hišo bi si lahko kupili? Županovo, zidano, belo, z velikimi barvanimi okni?«

»Kaj županovo hišo! Grad!«

Francek posluša razgovarjanje čričkov, oko bega med kresnicami, med rožami, tja do temnih gozdnih senc mu bega, pa ne najde oporišča.

Tonček misli na beli grad. Tu je, čisto blizu je, ves bel je, z visokimi, zeleno barvanimi okni. O, kako je velik in lep... In glavica mu klone na razgaljene očetove prsi.

»Atek, denar noče nikjer več cvesti...« Franc-kovo oko je trudno napetega gledanja, beseda gre na jok.

»Kaj pa misliš! Ni vsakemu danol!« Oče govori šepetaje, da se ne zbudi Tonček.

»Pa zakaj je bilo Janezku dano?«

»Janezek je bil danes priden, vola je pasel, ti si pa nagajal Tončku in Barici.«

Ali v jezi, ali v žalosti leze Francku solza v oči. In se ozre zavistno nazaj na Janezka.

Ali Janezka ni na kupu plevela. Francek vstane in pogleda po vsem vozu, pa ga ne vidi.

»Atek, kje pa je Janezek?« In že je pozabil na jok.

Janezka ni na butari plevela, Janezka ni ob butari plevela, Janezka ni pod butaro plevela, Janezek se ne skriva za materinim hrbtom, Janezka ni na vozu.

Tonček joka neutolažljivo. Iz svetlih grajskih dvoran je bil sunkoma premeščen na materino krilo.

Prebujena Barica joče sitno.

Francek se je brez joka preselil k mamici, iz oči mu lijejo solze.

»Zakaj pa ne paziš nanj! Zaspal je in padel pod kolo...« Očetov glas je trd.

Mati ne odgovori.

Janezka ni pod vozom, Janezka ni okoli voza, Janezka ni nikjer na svetlem potu.

Janezek se valja po zeleni travi pod staro tepko in druži svoje gorke solze s hladno roso.

Mesta, kjer je planil iz zemlje vzdih zaklada, ni uganil. In zemlja se ni odprla, in svetli cekini se niso prismejali iz nje.